

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH STUDIÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Plzeň 2021

Kristýna Gruberová

FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH STUDIÍ

Studijní program: Specializace ve zdravotnictví B 5345

Kristýna Gruberová

Studijní obor: Ergoterapie 5342R002

Využití komunikačních technologií u sluchově postižených

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Olga Blahovcová

Plzeň 2021

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta zdravotnických studií

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kristýna GRUBEROVÁ**
Osobní číslo: **Z17B0107P**
Studijní program: **B5345 Specializace ve zdravotnictví**
Studijní obor: **Ergoterapie**
Téma práce: **Využití komunikačních technologií u sluchově postižených.**
Zadávací katedra: **Katedra rehabilitačních oborů**

Zásady pro vypracování

- Zpracovat seznam odborné literatury na vybrané téma
- Stanovit cíl kvalifikační práce
- Zpracovat teoretickou a praktickou část práce dle požadavků FZS
- Popsat metodiku praktické části
- Vypracovat diskuzi a závěr kvalifikační práce
- Dodržet formální úpravu kvalifikační práce dle požadavků FZS
- Dodržet citační normu

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- BENDO VÁ, Petra, JEŘÁBKOVÁ Kateřina a RŮŽIČKOVÁ Veronika. Kompenzační pomůcky pro osoby se specifickými potřebami. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1436-8.
- HÁDKOVÁ, Kateřina. Člověk se sluchovým postižením. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2016. ISBN 978-80-7290-619-2.
- HORÁKOVÁ, Radka. Sluchové postižení: Úvod do surdopedie. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0084-0.
- HUDÁKOVÁ, Andrea. Ve světě sluchového postižení: informační a vzdělávací publikace (nejen) pro zdravotnický personál o životě a potřebách neslyšících, nedoslýchavých a ohluchlých lidí a lidí s kochleárním implantátem. Praha: Středisko rané péče Tamtam, 2005. ISBN 80-86792-27-7.
- KAŠPAR, Zdeněk. Technické kompenzační pomůcky pro osoby se sluchovým postižením. 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, c2008. ISBN 978-80-87218-15-0.
- KRAHULCOVÁ, Beáta. Komunikace se sluchově postiženým. Vyd. 2. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0329-2.
- MUKNŠNÁBLOVÁ, Martina. Péče o dítě s postižením sluchu. Praha: Grada, 2014. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-5034-7.
- SKÁKALOVÁ, Tereza. Uvedení do problematiky sluchového postižení. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011. ISBN 978-80-7435-098-6.
- SLOWÍK, Josef. Speciální pedagogika. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1733-3.
- SPRADLEY, Thomas S. a SPRADLEY James P. Deaf like me. Washington, D.C.: Gallaudet College Press, 1985. ISBN 978-0930323110.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Olga Blahovcová

Tichý svět, o.p.s. Praha

Datum zadání bakalářské práce:

1. června 2020

Termín odevzdání bakalářské práce:

31. března 2021

PhDr. Lukáš Štich, MBA
děkan

Mgr. et Mgr. Václav Beránek
vedoucí katedry

V Plzni dne 29. ledna 2021

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a všechny použité prameny jsem uvedla v seznamu použitých zdrojů.

V Plzni dne: 31. 3. 2021

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'C. Králová', is written above a horizontal dotted line.

Vlastnoruční podpis

ABSTRAKT

Příjmení a jméno: Kristýna Gruberová

Katedra: Fyzioterapie a Ergoterapie

Název práce: Využití komunikačních technologií u sluchově postižených

Vedoucí práce: Mgr. Olga Blahovcová

Počet stran: číslované 40, nečíslované 21

Počet příloh: 2

Počet titulů použité literatury: 33

Klíčová slova: Sluchové postižení, komunikace

Shrnutí:

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou sluchového postižení a jejím komunikačním technologiím. Teoretická část je zaměřena na sluchové postižení, jeho typy, stupně postižení, doby vzniku, kompenzačními pomůcky, na komunikaci osob se sluchovým postižením a v neposlední řadě na tlumočnických službách. V praktické části mé bakalářské práce byl použit kvantitativní výzkum, pomocí dotazníku.

ABSTRAKT (v A_j)

Surname and name: Kristýna Gruberová

Department: Physiotherapy and Occupational therapy

Title of thesis: The use of communication technologies for hearing impaired individuals.

Consltant: Mgr. Olga Blahovcová

Number of pages: numbered 40, unnumbered 21

Number of appendices: 2

Number of literature items used: 33

Key words: Hearing impaired, communication

Summary:

This bachelor thesis deals with the issue of hearing impairment and hearing communication technologies. The theoretical part is focused on hearing impairments, its types, degrees of disability, time of origin, compensatory aids, communication of people with hearing impairment, and, last but not least, interpreting services. In the practical part of my bachelor thesis, quantitative research was used, using a questionnaire.

Poděkování:

Děkuji Mgr. Olze Blahovcové za odborné vedení práce a poskytování rad. Dále pak děkuji za ochotu pracoviště Tichý svět, o.p.s. za možnost realizace praktické části bakalářské práce. Nakonec bych chtěla poděkovat za vstřícnou spolupráci klientů z Tichého světa.

OBSAH

SEZNAM OBRÁZKŮ	11
SEZNAM TABULEK	12
SEZNAM ZKRATEK	13
ÚVOD.....	14
TEORETICKÁ ČÁST	16
1 SLUCHOVÉ POSTIŽENÍ	16
1.1 Obecná charakteristika	16
1.2 Typy sluchového postižení.....	17
1.2.1 Převodní neboli konduktivní typ	17
1.2.2 Percepční neboli sensorineurální typ.....	17
1.2.3 Smíšený typ	17
1.3 Stupně sluchového postižení	17
1.3.1 Nedoslýchaví	17
1.3.2 Neslyšící	17
1.3.3 Ohluchlí	18
1.3.4 Tinnitus.....	18
1.4 Doby vzniku sluchového postižení.....	18
1.4.1 Vrozené vady sluchu	18
1.4.2 Získané vady sluchu	19
1.4.3 Dědičné vady sluchu.....	19
1.5 Etiologie sluchového postižení.....	19
2 KOMPENZAČNÍ POMŮCKY	20
2.1 Sluchová protetika.....	20
2.1.1 Sluchadla a jejich typy.....	20
2.1.1.1 Kapesní sluchadla	20
2.1.1.2 Brýlová sluchadla.....	21
2.1.1.3 Závěsná sluchadla	21
2.1.1.4 Boltcová sluchadla	22
2.1.2 Kochleární implantát	22
2.2 Ostatní pomůcky	23
2.2.1 Indukční smyčka.....	23

2.2.2 Osobní zesilovač.....	24
2.2.3 Vibrotaktilní a elektrotaktilní pomůcky	24
2.2.4 Pomůcky usnadňující komunikaci na dálku a získání informací	24
3 KOMUNIKACE OSOB SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM.....	26
3.1 Znakový jazyk	26
3.2 Znakovaná čeština	26
3.3 Odezírání	26
3.4 Prstová abeceda	27
3.5 Bilingvální přístup.....	27
3.6 Totální komunikace.....	27
4 TLUMOČNICKÉ SLUŽBY	28
4.1 Terénní	30
4.2 Ambulantní.....	30
4.3 Online	30
4.3.1 Podpora v komunikaci	32
PRAKTICKÁ ČÁST	33
5 CÍL A ÚKOLY PRÁCE	33
6 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	34
7 CHARAKTERISTIKA SLEDOVANÉHO SOUBORU	35
8 METODIKA PRÁCE	36
9 VÝSLEDKY	37
10 DISKUZE	48
ZÁVĚR.....	53
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	54
SEZNAM PŘÍLOH	57

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Kapesní sluchadlo.....	21
Obrázek 2 Brýlové sluchadlo.....	21
Obrázek 3 Závěsné sluchadlo.....	21
Obrázek 4 Boltcové sluchadlo.....	22
Obrázek 5 Kochleární implantát.....	23
Obrázek 6 Indukční smyčka.....	23
Obrázek 7 Osobní zesilovač.....	24

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Srovnání služeb Tichá linka x DEAFCOM.....	31
--	----

SEZNAM ZKRATEK

ATD. – A tak dále

CODA – Children of Deaf Adults, Děti neslyšících rodičů

Č. – Číslo

dB – Decibel

E-mail – Elektronická pošta

LED – Light-Emitting Diode, Elektroluminiscenční dioda

NAPŘ. – Například

Sb. – Sbíрка

SMS – Short message service, Krátká textová zpráva

SPOL. – Spolek

Str. – Strana

TZV. – Takzvaný

VOŠ – Vyšší odborná škola

WHO – World Health Organization, Světová zdravotnická organizace

ÚVOD

Tato bakalářská práce je zaměřena na využití komunikačních technologií u sluchově postižených. Dále je zaměřena na charakteristiku sluchového postižení a její problematiku.

Aby člověk slyšel zvuky, je nutné mít zdroj zvuku, mechanismus pro přijímání tohoto zvuku, mechanismy pro přenos zvuků do centrální nervové soustavy a cesty v centrálním nervovém systému, aby tento sensorický obraz dodal mozku, kde může být interpretován, integrován a uložen. (Boucher, 2018)

Pokud bychom jako slyšící ztratili sluch, přijdeme v momentu o přísun až 60 % informací. Lidé, kteří jsou od narození neslyšící nebo těžce sluchově postižení, mají značné překážky v různých oblastech jejich života; jedná se o několik závažných problémů, jako jsou komunikační bariéry, deficity v schopnostech orientace, dušení zátěž, omezení společenských vztahů, negativní vliv na vývoj myšlení a jejich bezpečnostní funkce, který sluch zastává, je ohrožena. (Slowík, 2007)

Sluchové postižení je smyslovým postižením, které přináší nejenom sluchovou ztrátu, ale také mnoho komplikací. V dnešní době je možné postižení do určité míry kompenzovat značně kvalitními technickými pomůckami. Technické pomůcky nejenže kompenzují sluchovou ztrátu, ale jsou i takové pomůcky, které pomáhají a usnadňují život osobám se sluchovým postižením. (Bendová a spol., 2006)

Základem pro vytvoření účinné společnosti je komunikace, její způsoby a komunikační prostředky. Jakákoliv překážka komunikačních schopností má závažné důsledky. Projevy nonverbální komunikace jsou označovány jako metajazykové komunikační prostředky. Součástí těchto prostředků jsou gesta, výrazy tváře a pantomima s citovým podtextem. Komunikace je označována jako proces výměny, dorozumění a zprostředkování veškerého sdělení. Komunikace se realizuje sdělovacím procesem, kdy lidé k ostatním projevují své emoce nebo myšlenky. Zpětná vazba tohoto procesu je jakýkoliv druh reakce na obdrženou informaci. (Krahulcová, 2002)

Jazykovou komunikaci pokládáme za jednu ze základních potřeb každého jedince, jelikož je pro jeho život nepostradatelná. Komunikaci a dorozumívání řadíme podle Maslowovy pyramidy potřeb mezi tzv. potřeby bezpečí a jistoty. Tato potřeba je nadále prolínána do vyšších fází – potřeba sounáležitosti, uznání, seberealizace atd.

Vlivem narušené komunikace u lidí se sluchovou vadou mohou proto být výše uvedené potřeby nedostatečně uspokojovány. (Skákalová, 2011)

Cílem této práce bude zjistit, možnosti využití komunikačních technologií u osob se sluchovým postižením a jejich informovanost o ergoterapii za využití dotazníkového šetření.

TEORETICKÁ ČÁST

1 SLUCHOVÉ POSTIŽENÍ

1.1 Obecná charakteristika

„Slepota odděluje člověka od věcí, hluchota od lidí.“ Helen Kellerová

Surdepédie se skládá ze dvou základních slov. Z latinského *surdus* – hluchý a řeckého *paideia* – výchova. Tento speciálně pedagogický vědní obor se zabývá vzděláním, výchovou a také rozvojem jedinců se sluchovým postižením. (Horáková, 2012)

Sluchová vada je výhradně primárním problémem. Potíže se projevují v psychických vlastnostech, v oblastech poznávacích procesů, v orientačních schopnostech, dochází k narušení pohybové koordinace, k problémům s navazováním sociálních vztahů a především k potížím ve vývoji mluvené řeči. V důsledku těchto potíží dochází ke snížení pocitu bezpečí a sebejistoty a v určitých případech může zvýšit pocit úzkosti. V sekundárním problému je zařazena komunikační bariéra. (Hádková, 2016)

Pro děti je ztráta sluchu nebo snížení sluchu spojena s obtížemi ve vývoji řeči a jazyka. Navíc ztráta sluchu v dětství nepříznivě ovlivňuje budoucí vyhlídky v oblasti zaměstnanosti a emocionální pohody. (Meyer a spol., 2005)

Označení sluchové postižení se týká velmi specifické skupiny osob, která je odlišná především podle stupně a typu sluchového postižení. Termín zahrnuje základní skupiny osob, jako jsou neslyšící, nedoslýchavý a ohluchlý. (Horáková, 2012)

Rozdělení sluchových vad podle Světové zdravotnické organizace (WHO).

- *„Žádná porucha či vada (0-25 dB);*
- *lehká porucha či vada (26-40 dB);*
- *střední porucha či vada (41-60 dB);*
- *těžká porucha či vada (61-80);*
- *velmi těžká porucha či vada až hluchota (81 dB a více).“ (Horáková, 2012, str. 15)*

1.2 Typy sluchového postižení

1.2.1 Převodní neboli konduktivní typ

Mají svoji příčinu ve vnějším nebo středním uchu, kde se nacházejí snížené vjemy ve všech tónech, nejedná se ale o úplnou ztrátu sluchu, nýbrž o poruchu kvality slyšení. (Muknšnáblova, 2014)

1.2.2 Percepční neboli senzorieurální typ

Dělí se na sluchové vady kochleární a suprakochleární. U kochleárních vad dochází k poškození blanité části vnitřního ucha, konkrétně se jedná o narušení vlasových buněk Cortiho orgánu. Suprakochleární vady se vyznačují poškozením drah sluchového nervu. (Muknšnáblova, 2014)

1.2.3 Smíšený typ

Problémy jsou způsobeny ve vnitřním, středním či vnějším uchu. (Slowík, 2007)

1.3 Stupně sluchového postižení

1.3.1 Nedoslýchaví

Je vrozená nebo získaná částečná ztráta sluchu. Kompenzací pro tuto ztrátu sluchu jsou kvalitní sluchadla nebo elektroakustické kompenzační pomůcky. Nedoslýchavost lze dělit na lehkou, střední a těžkou ztrátu. (Hádková, 2016)

Zařazuje se sem tzv. presbyakusis neboli stařecká nedoslýchavost, která se vyznačuje zhoršením slyšení tónů vysokých frekvencí. (Horáková, 2012)

1.3.2 Neslyšící

Jedná se o ztrátu sluchu, ke které došlo před ukončením základního vývoje řeči. Dochází k tomu, že je slyšení poškozeno v takovém rozsahu, kdy neslyšící osoby nemohou vnímat zvuky mluvení řeči ani s největším zesílením, proto jsou při komunikaci odkázáni na vizuálně-motorické komunikační prostředky, mezi které patří znakový jazyk nebo prstová abeceda. (Hádková, 2016)

Specifickou komunitou je kultura Neslyšících píšící se s velkým N, kam patří lidé, kteří se považují za jazykovou a kulturní menšinu. (Horáková, 2012) Vyčleňují se především používáním znakového jazyka a vlastní specifické kultury. Tito lidé se nepovažují za postižené jedince a odmítají pomoc ze strany slyšících o nápravu a léčení

z hlediska medicínského a technického, ale také i z hlediska socio-kulturního. (Skákalová, 2011)

1.3.3 Ohluchlí

Ohluchlost je ztráta sluchu, jejíž příčina vznikla buď v období dokončování vývoje mluvené řeči, nebo postihla mluvenou řeč, která byla již vytvořená. U tohoto postižení se řeč neztrácí, ale bývá postupně deformována. (Skákalová, 2002) Kompenzací je logopedická intervence. (Horáková, 2012)

1.3.4 Tinnitus

Označuje skupiny osob trpících ušními hluky nebo šelesty (tinnitus). Jedná se o sluchové vjemy, pro něž není žádný zvukový zdroj ve vnějším prostředí a které slyší pouze postižený a jsou pro něj značně nepříjemné. Projevují se s různou intenzitou hučením, šuměním, pískáním, zvoněním až rachotem. Ušní šelesty se mohou vyskytnout i u normálně slyšících jedinců. (Skákalová, 2011)

Podle klinického obrazu rozlišujeme objektivní a subjektivní ušní šelesty. Objektivní ušní šelesty, vznikají ve sluchovém orgánu příčinou špatného cévního zásobení ucha a jeho okolí. Subjektivní ušní šelesty se vyznačují zvukovými vjemy vznikající bez zevního podnětu. (Horáková, 2012)

Tinnitus je často vyvolaný stresem nebo emocionální úzkostí. Ve většině případů je spojen se ztrátou sluchu. (Hesse, 2016) Jedná se tedy o fantomový pocit (zvonění uší), který snižuje kvalitu života miliónů lidí po celém světě a pro který v současné době neexistuje léčebný prostředek. (Shore a spol., 2016)

1.4 Doby vzniku sluchového postižení

1.4.1 Vrozené vady sluchu

Tyto vady se dělí na geneticky podmíněné vady, což jsou vady způsobené autozomálně recesivní formou onemocnění a vady kongenitálně získané, které se z hlediska času dělí na prenatalní a perinatální. (Horáková, 2012)

Prenatálně vzniklé vady jsou způsobeny negativními vlivy na plod v průběhu těhotenství zejména v tříměsíčním období, za to perinatální vady vznikají během porodu nebo po porodu. (Horáková, 2012)

1.4.2 Získané vady sluchu

Jedná se o prelingvální a poslingvální sluchovou ztrátu. Prelingvální sluchovou ztrátou trpí osoby, u kterých vzniklo sluchové postižení ještě před ukončením vývojové řeči. (Mukšnáblová, 2014) Příčinami této vady jsou infekční nemoci dítěte. (Horáková, 2012). Postlingvální sluchová ztráta se vyznačuje postupným nebo náhlým vzniknutím sluchové ztráty po dokončení vývoje řeči. (Slowík, 2007) K možným příčinám této vady se zařazují poranění vnitřního ucha a poranění v oblasti hlavy. (Horáková, 2012)

1.4.3 Dědičné vady sluchu

Tato vada se vyznačuje tím, že se jedinec s určitými vrozenými předpoklady pro sluchovou ztrátu již narodí, avšak vada se vlivem působení určitých faktorů projeví až v průběhu života. (Skákalová, 2011)

1.5 Etiologie sluchového postižení

Jedná se o vady v prenatalní, perinatální a postnatální období. Prenatální období se vyznačuje nemocemi matky v průběhu těhotenství, jedná se především o virové onemocnění. V perinatálním období jsou děti nedonošené, nezralé, které jsou spojené s problémy, jako je nízká porodní váha, poporodní žloutenka či Rh inkompatibilita. Postnatálními příčinami jsou vlivy působící po narození v průběhu života, jako jsou biologické, fyzikální či mechanické podněty. (Mukšnáblová, 2014)

2 KOMPENZAČNÍ POMŮCKY

2.1 Sluchová protetika

Kompenzační pomůcky, jsou pro osoby se sluchovým postižením velmi podstatné, tyto pomůcky jim slouží ke zdolání komunikačních potíží. (Horáková, 2012) Nejdůležitější kompenzační pomůcky jsou takové, které ulehčují vnímání mluvené řeči, jsou to hlavně – sluchadla, kochleární implantáty, FM pojítka, osobní zesilovače a indukční smyčky. (Hádková, 2016)

Kolektiv autorek Bytešnicková, Horáková a Klenková uvádí definici kompenzačních pomůcek pro osoby se sluchovým postižením takto: „*Kompenzační pomůcky představují široký soubor speciálních zesilovacích elektroakustických přístrojů, které umožňují sluchově postiženým překonat následky postižení.*“ (Bytešnicková, Horáková a Klenková, 2007, str. 98)

2.1.1 Sluchadla a jejich typy

Jsou používány osobami s lehkým až těžkým stupněm sluchového postižením. Je nezbytné, aby odborný lékař zjistil prahovou hodnotu sluchu, než indikuje samotné sluchadlo. (Horáková, 2012) Sluchadla se tak stávají nejdůležitější kompenzační pomůckou pro osoby se zachovaným zbytkem sluchu. (Bendová a spol., 2006)

Sluchadla můžeme rozdělit do dvou základních stanovisek. Podle konstrukce a způsobu. Do prvního stanoviska řadíme závěsná, kapesní, brýlová sluchadla, ale také sluchadla do zvukovodu a do boltce. Druhé stanovisko je dělení podle způsobu, kterým zpracovávají signál, dělí se proto na analogová, analogová digitálně programovatelná a digitální. (Bendová a spol., 2006)

2.1.1.1 Kapesní sluchadla

Jedná se o krabičku, ve které jsou umístěny všechny komponenty zařízení, jako je mikrofon, elektrické obvody a zdroj. Kapesní sluchadlo osoba nosí v kapse. (Bendová a spol., 2006) Tato pomůcka je v současnosti již zastaralým typem, proto se v dnešní době nevyužívá.

Obrázek 1 Kapesní sluchadlo

Zdroj: Bendová a spol., 2006

2.1.1.2 Brýlová sluchadla

Tento druh sluchadla v sobě současně kombinuje dvě pomůcky – brýle a sluchadlo. Veškeré prvky sluchadla jsou vystavěny v brýlové nožičce. (Bendová a spol., 2006)

Obrázek 2 Brýlové sluchadlo

Zdroj: Bendová a spol., 2006

2.1.1.3 Závěsná sluchadla

Tento typ sluchadla nosí osoby zavěšenou za boltcem. Jedná se o pouzdro, které v sobě zahrnuje mikrofon, elektroniku a napájecí zdroj. Nachází se zde hadička, která od pouzdra vede zvuk k zvukovodu, kde je následně zakončena individuálně vyrobenou tvarovkou. (Bendová a spol., 2006)

Obrázek 3 Závěsné sluchadlo

Zdroj: Bendová a spol., 2006

2.1.1.4 Boltcová sluchadla

Sluchadlo vyplňující část boltce – konchu. Ve vnější části zvukovodu je umístěna individuální tvarovka, která nasedá na část konchu. (Bendová a spol., 2006)

Obrázek 4 Boltcové sluchadlo

Zdroj: Bendová a spol., 2006

2.1.2 Kochleární implantát

Kochleární implantát tvoří nitroušní elektrickou smyslovou náhradu, kdy do hlemýždě, který se nachází ve vnitřním uchu, je operativně umístěna pouze jedna část implantátu. Je určen osobám s těžkým stupněm sluchového postižení nebo zcela neslyšícím osobám. (Horáková, 2012) Kochleární implantační systémy jsou vybaveny množstvím funkcí podobným sluchadlům pro předzpracování zvuku a eliminaci hluku. (Lenarz, 2018) Pro voperování kochleárního implantátu je třeba, aby uchazeč měl zdravý sluchový nerv. (Hádková, 2016)

Uchazeči, kteří usilují o kochleární implantát, musí podstoupit komplexní vyšetření a zároveň jsou sledováni po dobu šesti měsíců. Důležité jsou také audiologické, psychologické a logopedické kritéria a současně určité kontraindikace spojené s operačním zákrokem. Při splnění všech kritérií, musí být uchazeč schválen komisí pro posuzování oprávněnosti úhrady kochleárních implantačních systému při Všeobecné zdravotní pojišťovně. (Bendová a spol., 2006)

Obrázek 5 kochleární implantát

Zdroj: Hádková, 2016

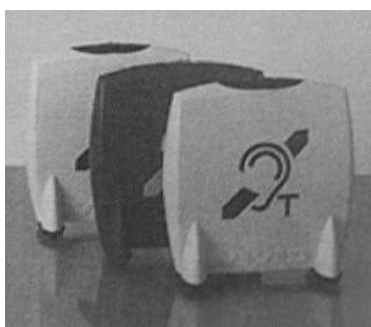
2.2 Ostatní pomůcky

Jedná se o pomůcky, které převádějí zvukové stimuly na vibrace nebo světelné signály. Dále jsou to signalizační pomůcky, jako jsou světelné zvonky, světelné a vibrační budíky a hodiny pro neslyšící. V další skupině se pak nacházejí pomůcky usnadňující získávání informací, kam patří skryté titulky, teletext, počítače či mobilní telefony. (Horáková, 2012)

2.2.1 Indukční smyčka

Pro nedoslýchavé osoby, které používají sluchadla nebo kochleární implantáty. Většina sluchadel má kromě mikrofonu i tzv. indukční snímač, který zachycuje elektromagnetické pole. (Hádková, 2016) Jsou zde dvě možnosti zachycení. Uživatel, který má sluchadlo, si může nastavit přepínač sluchadla do pozice T, kdy sluchadlo zachytí signál a změní ho na zvuk, který pak dále vede do ucha. Druhá varianta spočívá v nepřítomnosti sluchadla. To je pak elektromagnetický signál zachycen přijímačem, který ho vede do sluchátek. (Bendová a spol., 2006) Poslech přes indukční smyčku je mnohem kvalitnější než přes mikrofon sluchadla, jelikož není zkreslen odrazy okolními zvuky, a proto se může člověk volně pohybovat v místnosti. (Skákalová, 2011)

Obrázek 6 Indukční smyčka

Zdroj: Hádková, 2016

2.2.2 Osobní zesilovač

Jedná se o variantu ke sluchadlům pro osoby, které preferují jednodušší kompenzační pomůcky. Jedná se hlavně o starší lidi, kteří postupně přicházejí o sluch důsledkem jejich věku. (Bendová a spol., 2006)

Obrázek 7 Osobní zesilovač

Zdroj: Bendová a spol., 2006

2.2.3 Vibrotaktilní a elektrotaktilní pomůcky

Tyto kompenzační pomůcky jsou zařízení, které na zvukové jevy reaguje chvěním nebo slabými elektrickými impulsy. Jsou určeny pro osoby s úplnou ztrátou sluchu. (Kašpar, 2008)

Jedná se především o signalizaci, kdy dochází k převodu zvukového signálu na signál světelný či vibrační. Signalizace upozorňuje i na jinou záležitost, než jen na domovní zvonek. Jelikož je těchto dějů mnoho, tak příslušná barevná LED dioda svítí právě podle toho, který vysílač je aktivován. Mezi tyto děje patří například pláč dítěte, zvonění telefonu, klepání na dveře, signalizace kouře. (Kašpar, 2008)

Světelné signalizační pomůcky jsou důležitou součástí života neslyšících či nedoslýchavých osob. Tyto pomůcky jim ulehčují každodenní život. Je třeba zmínit i signalizaci času, jedná se o vibrační/světelné budíky či vibrační hodinky. (Hádková, 2016)

2.2.4 Pomůcky usnadňující komunikaci na dálku a získání informací

Do této skupiny patří několik zařízení, jako jsou mobilní telefony a komunikace pomocí zpráv. Dalšími pomůckami mohou být například psací telefony či faxy, avšak v dnešní době se již tolik nevyužívají. (Hádková, 2016)

Významnou roli technických pomůcek hraje televize. Indukční smyčka je významná pro hlasitější poslech televize, proto je to jedna z neúčinnějších pomůcek pro nedoslýchavého člověka. Neslyšícím pomáhají v získání informací z televize titulky, které mohou být otevřené nebo skryté. Na všech televizorech jsou vidět otevřené titulky, které jsou do televizního signálu přidávány již ve studiu. Naopak skryté titulky se objeví na obrazovce pouze za pomoci speciálního dekodéru. (Hádková, 2016) Televizní titulky jsou navíc silným podnětem pro čtení. (Skákalová, 2011)

Nejrozšířenější komunikační pomůckou jsou chytré telefony a tablety. Využívá se mnoho aplikací, se kterými neslyšící komunikují navzájem, jedná se především o Messenger, WhatsApp, FaceTime či pomocí textových zpráv. (Hádková, 2016)

Další komunikační pomůckou je počítač, který využívá internetové připojení. Užívání komunikačních nástrojů jako je elektronická pošta (e-mail) a komunikace pomocí Skype a Facebook. (Hádková, 2016)

Příspěvky na pořízení zvláštní pomůcky pro sluchově postižené poskytuje Úřad práce. Příspěvek je možno poskytnout i na pomůcku, která není stanovena ve vyhlášce, a to za předpokladu, že ji krajská pobočka Úřadu práce uzná za srovnatelnou s nějakou z pomůcek, která je stanovena ve vyhlášce. Žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku je možné podat pomocí formuláře v listinné či elektronické podobě. (Ministerstvo práce a sociálních věcí)

3 KOMUNIKACE OSOB SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM

3.1 Znakový jazyk

Je přirozený dorozumívací prostředek neslyšících. Jedná se o souhrn pohybových a mimických výrazových prostředků, jejichž podstata spočívá v pohybech a uspořádání rukou a prstů, mimice obličeje a dalších nonverbálních doplňujících komunikačních formách. (Krahulcová, 2002)

Zákon 155/1998 Sb. Zákon o znakové řeči ze dne 11. června 1998. Podle § 4 tohoto zákona je znakový jazyk definován jako: „Český znakový jazyk je základním komunikačním systémem těch neslyšících osob v České republice, které jej samy považují za hlavní formu své komunikace. Český znakový jazyk je přirozený a plnohodnotný komunikační systém tvořený specifickými vizuálně-pohybovými prostředky, tj. tvary rukou, jejich postavením a pohyby, mimikou, pozicemi hlavy a horní části trupu.“ (Hádková, 2016, str. 136)

3.2 Znakovaná čeština

Jedná se o uměle vytvořený systém usnadňující komunikaci mezi neslyšícími a slyšícími. (Slowík, 2007) Přednost jim dávají lidé se sluchovým postižením (především nedoslýchaví či ohluchlí), kterým vyhovuje odezírání. (Horáková, 2012) Používá gramatické prostředky češtiny, které jsou současně hlasitě nebo bezhlasně artikulovány. (Krahulcová, 2002)

3.3 Odezírání

Je schopnost vnímat orální mluvu zrakem a také ji chápat podle pohybů úst, výrazu tváře a očí, pohyby rukou i celého těla. (Krahulcová, 2002) Předpokladem pro odezírání je třeba vrozené předpoklady člověka odezírat z úst druhých lidí a používání mluvené řeči. (Slowík, 2007)

Speciálním druhem odezírání je tzv. taktilní odezírání. Tato metoda je založena na dotyku krku a pomocí rukou jsou vnímány vibrace hlásek mluvícího. Je využívána především lidmi postiženými hluchoslepotou. (Mukšnáblová, 2014)

Před konverzací je nutné neslyšícího upozornit na začátek komunikace. Lepší je, když obě strany znají předem téma rozhovoru. (Skákalová, 2011) Jsou zde určité vnější a vnitřní podmínky pro odezírání, které by se měli dodržovat. Mezi vnější podmínky patří

dobré osvětlení, jak intenzita, tak i směr světla. K vnitřním podmínkám se řadí správná artikulace, používání známých slov, pomalejší tempo mluvy a emoce a stav organismu. (Krahulcová, 2002)

3.4 Prstová abeceda

Je slovní vizuálně-motorická komunikační forma, která využívá různé polohy a postavení prstů jedné či obou rukou k vyjádření hlásek či písmen mluveného jazyka. (Muknšnáblova, 2014)

3.5 Bilingvální přístup

Jedná se o přenos „*informací ve dvou jazykových kódech, ve znakovém jazyce neslyšících a mluveném jazyce, a to mezi neslyšícími vzájemně a mezi neslyšícími a slyšícími.*“ (Krahulcová, 2002, str. 40) Oba jazyky však nejsou užívány současně najednou. (Horáková, 2012)

3.6 Totální komunikace

Souhrnný komunikační systém sjednocující veškeré použitelné komunikační podoby zvukové, zrakové, verbální i neverbální. (Muknšnáblova, 2014) Vyznačuje se kombinací znakového jazyka, mluvené řeči, prstové abecedy, odezíráním, psaním, čtením ale i pantomimikou, mimickými a gestikulačními prvky. (Slowík, 2007)

4 TLUMOČNICKÉ SLUŽBY

Tlumočením znakového jazyka, plyne z jednoznačného převodu smyslu sdělení z výchozího jazyka do jazyka cílového. Je třeba dodržovat při tomto převodu rozdílnost obou jazyků a zároveň odlišnost kultury Neslyšících a světa slyšících. Součástí tlumočnických služeb je také přepis mluveného slova, kdy přepisovatel přepisuje doslovně mluvený proslav do psané formy českého jazyka. (Horáková, 2012)

Cílem tlumočnických služeb je jednak zprostředkování kontaktu se společenským okolím a pomoc při uplatňování práv, při obstarávání osobních záležitostí v oblasti zdravotnictví, sociální, vzdělávací a dalších oblastech. Tlumočnický je povinen dodržovat Etický kodex tlumočnický. Tento kodex jasně stanovuje tlumočnickovi základní povinnosti a práva při výkonu a v souvislosti s výkonem tlumočnické profese. (Bendová a spol., 2006) Česká komora tlumočnicků znakového jazyka stanovila 12 základních principů etického chování. Jeden z principů říká že: „ *Tlumočnický je vázán mlčenlivostí, která se týká všeho, co se dozví během tlumočení a přípravy na ně, včetně identity svých klientů.* “ (Hádková, 2016, str. 236)

Stát se tlumočnickem českého znakového jazyka není vůbec jednoduché. Je třeba si uvědomit, že se jedná o několik let usilovného studia. Mezi předpoklady profese tlumočnický jsou určitě všeobecné znalosti, znalost jazyka, komunikační dovednosti, kam patří rychlé reagování, dobrá paměť, schopnost komunikovat celým tělem, především mimikou a gesty a v neposlední řadě je třeba mít dobrou psychickou odolnost. (Kam po maturitě)

Tlumočnický českého znakového jazyka lze studovat na řadě různých škol, patří sem např.: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, obor Čeština v komunikaci neslyšících, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně či filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci. Zájemci o tlumočení se mohou také přihlásit na VOŠ v Hradci Králové. Česká komora tlumočnický doporučuje různé jazykové školy, jedná se o organizaci PEVNOST – České centrum znakového jazyka v Praze či Hradci Králové, Trojrozměr – Brněnské centrum českého znakového jazyka a také Evoluce – Jihočeské centrum českého znakového jazyka v Českých Budějovicích. Dále se můžete vzdělávat na různých vzdělávacích kurzech, které organizují například Česká unie neslyšících, organizace Tichý svět a Znakovsky. (Česká komora tlumočnický)

Zvláštním typem jsou tzv. CODA Tlumočníci (Children of Deaf Adults). Jedná se o označení pro slyšící děti neslyšících rodičů. Děti bývají často bilingvální, to znamená, že aktivně používají dva jazyky. V domácím prostředí komunikují ve znakovém jazyce, naopak mimo domov v českém jazyce. Tyto jedinci mají zkušenost s tlumočením pro své rodiče. Existují také organizace CODA, které sdružují děti neslyšících rodičů. Jejich cílem je podpora aktivně užívat oba jazyky a kulturu neslyšících u CODA dětí. (Kratochvílová, 2007)

Co se týče druhů poskytovaných tlumočnických služeb, tak sem, řadíme simultánní neboli souběžné tlumočení, což znamená, že tlumočnický tlumočí současně s projevem řečníka. (Hádková, 2016) Toto tlumočení může být fyzické či online a také může probíhat za pomoci tlumočnické techniky (mikrofon, sluchátka), proto se často využívá při různých konferencích či přednáškách. (Orange Tree) Zvláštním druhem simultánního tlumočení je tlumočení soudní, které provádí pouze soudní tlumočnický. Dále sem, patří konsektivní (následné) tlumočení, což znamená, že tlumočnický začne překládat řečníkův projev tehdy, kdy ukončil část své řeči či celý projev. (Hádková, 2016) Pokud řečník pronese delší část úseku projevu, tak tlumočnický využívá tzv. tlumočnický zápis, který mu pak usnadní zapamatování textu a následné tlumočení. Jedná se tak o vysokou konsektivitu. (Registr Překladatelů ČR) U konsektivního tlumočení rozeznáváme dva typy. Tlumočení je buď doslovné, nebo je daný projev na žádost klienta zkrácen, přičemž význam textu je přitom zachován.

Zvláštním typem je tlumočení umělecké, jedná se o tlumočení hudby či zpěvu do znakového jazyka. Pro správné tlumočení hudby či zpěvu, je potřeba, aby si tlumočnický obstaral a důkladně se připravil na skladbu, kterou bude tlumočit. Překlad hudby, kterou nedoprovází žádný text, je pro tlumočnický obtížnější, jelikož si musí vyhledat dostatek materiálů, aby výstižně vytvořil hudební obraz. Jedná se především o podklady, mezi něž patří doba vzniku hudby, námět, vztah autora k dílu atd. Při této příležitosti by si měl tlumočnický provést introspekci v podobě videonahrávky. Využívá se to hlavně jako archivní materiál, pro případ, že by se daná událost opakovala. Na jevišti je pak podstatné zharmonizovat interpreta a tlumočnický, tak aby působili soudržně. Důležitým aspektem je také vhodné oblečení tlumočnický podle dané situace, běžně se proto používá oděv černé barvy. (Červinková – Houšková, 2006)

Co se týče zajištění tlumočnických služeb pro klienty se sluchovým postižením v České republice říká zákon č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících (v úplném znění vyhlášen pod č. 423/2008 Sb.), že: „*pokud se neslyšící a hluchoslepé osoby dostanou do komunikačně bariérové situace (např. návštěva lékaře, úřadu), mají právo na bezplatné tlumočnické služby s využitím zvoleného komunikačního systému.*“ (Horáková, 2012, str. 118)

Zákon 108/2006 Sb. Zákon o sociálních službách ze dne 14. března 2006. Podle § 56 jsou tlumočnické služby definovány jako: „*Tlumočnické služby jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované osobám s poruchami komunikace způsobenými především smyslovým postižením, které zamezuje běžné komunikaci s okolím bez pomoci jiné fyzické osoby.*“ (Zákon pro lidi)

4.1 Terénní

Terénní služby jsou takové služby, jejichž poskytování je v přirozeně sociálním prostředí uživatele. (Tlumočnické služby)

4.2 Ambulantní

Uživatel do těchto služeb buď dochází osobně, nebo je do zařízení sociálních služeb někým doprovázen. (Tlumočnické služby)

4.3 Online

Tato služba je používána pro komunikaci mezi slyšícím a neslyšícím klientem. Výhodou této služby je spojení s tlumočnickem ihned.

Česká spořitelna a Raiffeisenbank jsou instituce, které používají službu on-line přepisu či on-line tlumočení do znakového jazyka za pomoci aplikace DEAFCOM. Zaměstnanci jsou ve všech pobočkách vybaveni tabletem právě s touto aplikací. Aplikaci DEAFCOM si mohou zákazníci stáhnout i do svého mobilního telefonu, které lze využít pro telefonování na bezplatnou linku bank. (Banka bez bariér) Od roku 2017 spouštěla firma Vodafone a dodavatelé energií E.ON tzv., tiché spojení, která umožňuje neslyšícím a sluchově postižením klientům lépe komunikovat se zaměstnanci prodejny. (E.ON)

Mezi nejvíce využívanou službu patří Tichá linka. Tichá linka využívá online tlumočení znakového jazyka a přepisu mluvené řeči. Služba je určena lidem se sluchovým či kombinovaným postižením. (Tichá linka) Tlumočení online probíhá tak, že tlumočnick

překládá sdělení z českého jazyka do českého znakového jazyka a naopak, prostřednictvím internetového spojení, přes videohovor. Naopak postup online přepisu je takový, že neslyšící se s přepisovatelem spojí prostřednictvím tzv. textového okna, to znamená, že přepisovatel, to co slyší, přepíše neslyšícímu ve formě textu. Přes Tichou linku je proto možné si obstarat online přepis telefonického hovoru a zároveň tak i korektory textu. (Tichý svět.) Stránky Tiché linky jsou velice přehledné, je zde jak psaný text, tak i videa obsahující znakový jazyk. Online tlumočení je v provozu nepřetržitě. Na jejich stránkách naleznete i mapu bezbariérových míst, kde je dostupná právě Tichá linka. Výhodou je, že je možné si také stáhnout zdarma mobilní aplikaci Tichá linka do telefonu. (Tichá linka)

Tabulka 1 Srovnání služeb Tichá linka x DEAFCOM

Tichá linka	DEAFCOM
Online tlumočení znakového jazyka (Nonstop + SOS linka od 22 hod do 7 hod)	Online tlumočení znakového jazyka (Pouze v každý pracovní den od 9 hod do 17 hod)
Online přepis mluveného jazyka	Online přepis mluveného jazyka
Aplikace zdarma ke stažení	Aplikace zdarma ke stažení
Služba úprava textu	Není služba úprava textu
Možnost rezervovat si tlumočnicka na přesný čas	Možnost rezervovat si tlumočnicka na přesný čas
Přehledné webové stránky (dostatek informací)	Nepřehledné webové stránky (nedostatek informací)

Zdroj: vlastní

Mezi další služby se řadí i online aplikace pro sluchově postižené. Aplikace Okamžitý přepis a upozornění na zvuk převádí mluvené slovo na text a také zasílá oznámení o okolních zvucích v domácnosti, jako je například zvonění domovního zvonku nebo aktivace požárního alarmu. Aplikaci je možno stáhnout zdarma. (Apps on Google Play)

Společnost Apple integruje některé užitečné funkce do svých zařízení, které usnadňují používání přístrojů. Jedná se o naslouchátka, RTT hovory neboli text v reálném čase, živý poslech, vizuální upozornění, titulky ve videích a videohovory FaceTime. Aplikace FaceTime je zdarma ke stažení a používá se pouze na iPhodu, iPadu nebo na iPodu touchu. Přes FaceTime je možné volat či vést videohovor, ale pouze přes mobilní

data či připojení k internetu, jinak je tato aplikace nefunkční. Výhoda této aplikace spočívá ve velmi dobré kvalitě obrazu. (Podpora Apple)

Aplikace Záchranka je jedna z nejvíce používaných aplikací. Jedná se o bezplatnou mobilní aplikaci, se kterou si jednoduchým způsobem zavoláte zdravotnickou záchranou službu. Tato aplikace má řadu výhod nejenom, že záchranářům odešle vaši přesnou polohu, kde se nacházíte, ale také vám aplikace zjistí například, kde se nachází nejbližší pohotovost či lékárna. Aplikaci je možné také aktivovat prostřednictvím chytrých hodinek Apple Watch. Pro neslyšící je zde speciální tlačítko „nemohu mluvit“, přes které následně komunikují. Je ale důležité, aby tento fakt, že jsou neslyšící, měli uvedenou v osobních údajích. Následně budou komunikovat s dispečinkem pomocí SMS. (Záchranka)

4.3.1 Podpora v komunikaci

Jednou z dalších mnoha aplikací je Chytré ucho, které je zaměřené na informování dění okolo sebe, pro komunikaci s okolím, nebo nácvikem mluvení. Tato aplikace také dokáže rozeznat různé zvuky jako například požární alarm, domovního zvonku nebo plačícího dítěte. (Chytré ucho). Znakování s Tamtamem, tato aplikace napomáhá rodičům při podpoře v komunikaci s jejich malými dětmi, ale je i pro zájemce, co se chtějí naučit znakovat. (Tamtam)

PRAKTICKÁ ČÁST

5 CÍL A ÚKOLY PRÁCE

Cílem této práce je pomocí výzkumné metody zjistit jaké nejčastější prostředky a kompenzační pomůcky lidé se sluchovým postižením používají ke komunikaci a zda jsou informováni o pojmu ergoterapie.

Pro dosažení cíle je nutno splnit následující body:

1. Načerpání teoretických znalostí z různých zdrojů o sluchovém postižení, komunikaci této skupiny a využití komunikačních technologií.
2. Vybrání sledovaných souborů ve skupině lidí se sluchovým postižením.
3. Nastudovat a vybrat vhodné metody potřebné pro potvrzení či vyvrácení mých hypotéz.
4. Sestavit dotazník pro osoby se sluchovým postižením.

Tyto výsledky budou uceleny, porovnány a diskutovány v závěru práce a budou konfrontovány s mými hypotézami.

6 VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Předpokládám, že:

1. Nejvíce využívaným prostředkem ke komunikaci se slyšícími budou chatovací aplikace, konkrétně Messenger a WhatsApp.
2. Informovanost o ergoterapii v rámci sledovaného souboru nebude větší než 30 %.
3. Nejčastěji používaným prostředkem pro komunikaci je Český znakový jazyk.

7 CHARAKTERISTIKA SLEDOVANÉHO SOUBORU

K zjištění možností kompenzačních pomůcek a prostředků ke komunikaci u neslyšících klientů, bylo aplikované dotazníkové šetření. Dotazník obsahoval uzavřené a otevřené otázky. Sledovaný soubor byl složen z klientů navštěvující Tichý svět o.p.s. a dalších neslyšících, ke kterým se dotazník dostal v rámci šíření v komunitě. Výsledný počet na vyplnění dotazníkového šetření činilo 24 respondentů.

Souhlas pracoviště Tichý svět o.p.s. pro provedení výzkumného šetření je součástí příloh této práce.

8 METODIKA PRÁCE

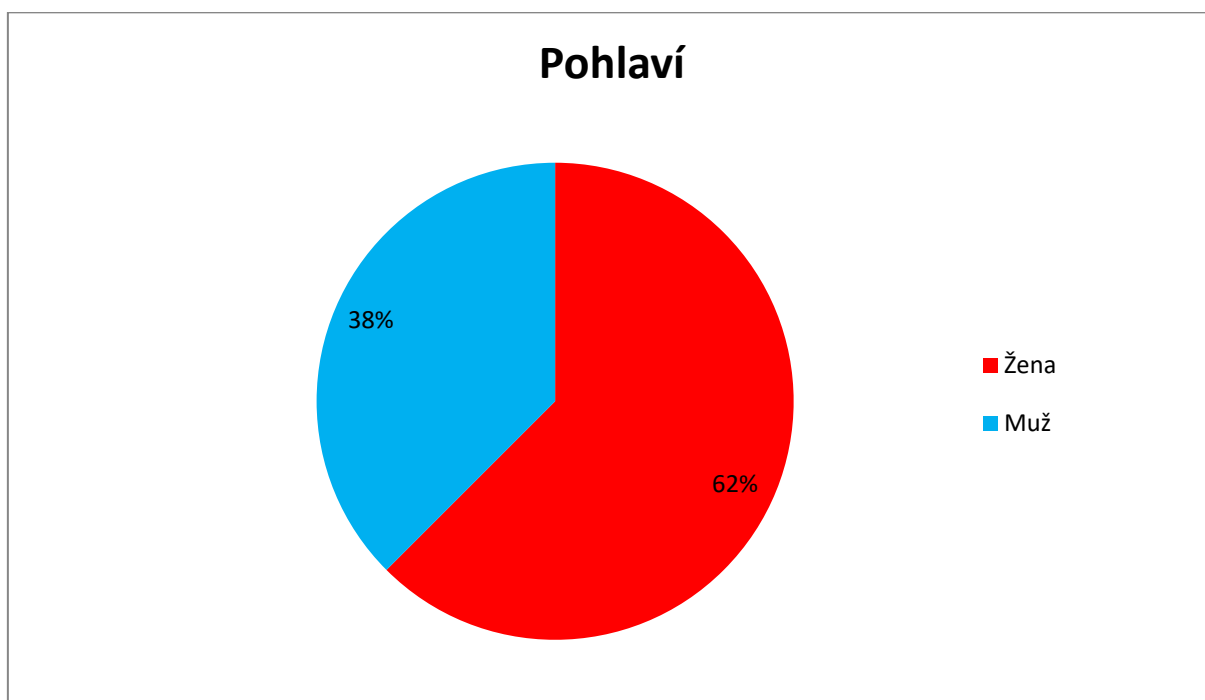
Pro výzkumné šetření byl použit kvantitativný výzkum, konkrétně dotazníkové šetření. Dotazník se skládal z 11 otázek, který měl dvě uzavřené otázky a devět otevřených otázek. Dotazníkové šetření probíhalo online za pomoci internetového programu Survio. Podařilo se získat 24 odpovědí.

Dotazníkové šetření jsem zvolila, kvůli získání obsáhlých informací v poměrně krátkém časovém rozmezí, k zapojení různých věkových skupin, k možnosti získat ucelené výsledky a dotazník byl vhodným nástrojem, jak vyvrátit či potvrdit hypotézy, které byly stanoveny.

9 VÝSLEDKY

Otázka č. 1: Pohlaví

	Počet respondentů	Procenta (%)
Žena	15	62 %
Muž	9	38 %

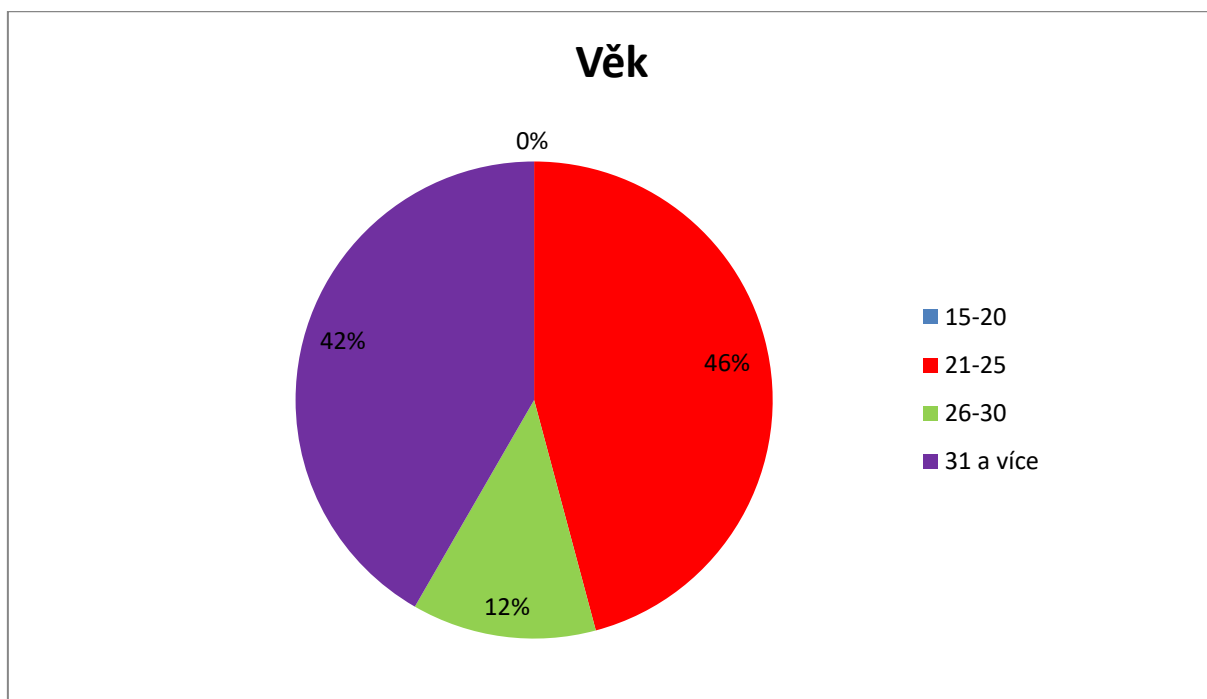

Zdroj: vlastní výzkum

Tento graf znázorňuje pohlaví respondentů.

Otázka č. 2: Věk

	Počet respondentů	Procenta (%)
15-20	0	0 %
21-25	11	46 %
26-30	3	12 %
31 a více	10	42 %

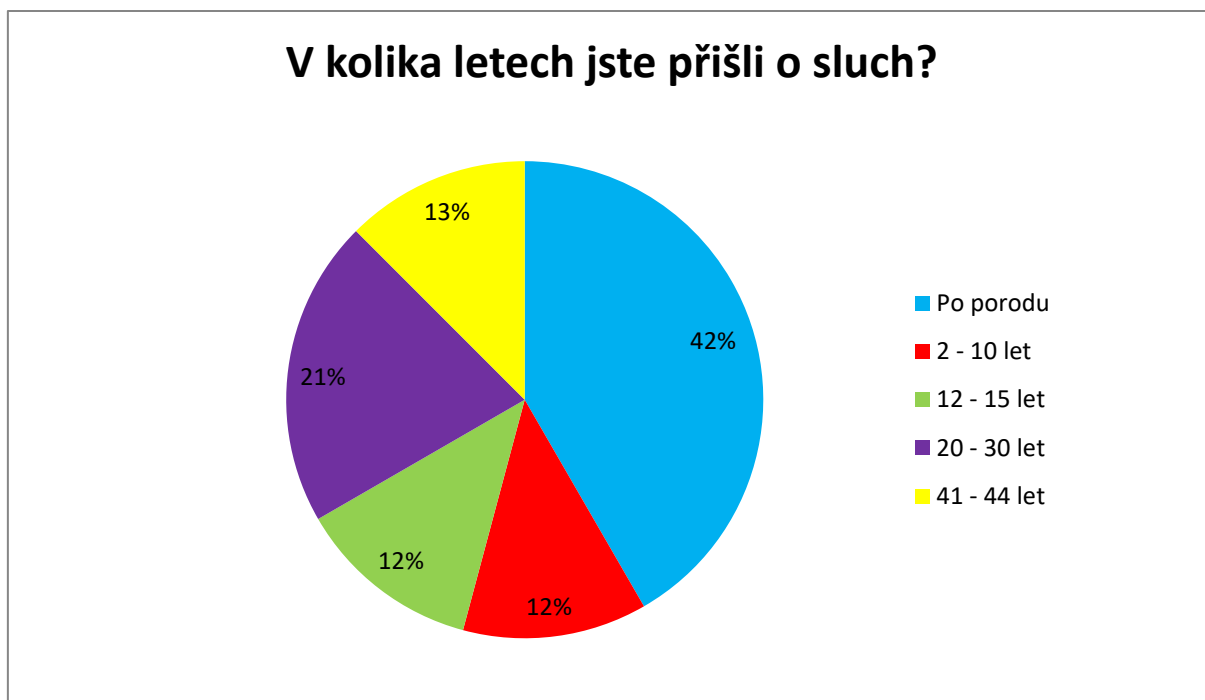

Zdroj: vlastní výzkum

U této otázky jsem se zaměřila na věk respondentů.

Otázka č. 3: V kolika letech jste přišli o sluch?

	Počet respondentů	Procenta (%)
Po porodu	10	42 %
2 - 10 let	3	12 %
12 - 15 let	3	12 %
20 - 30 let	5	21 %
41 - 44 let	3	13 %

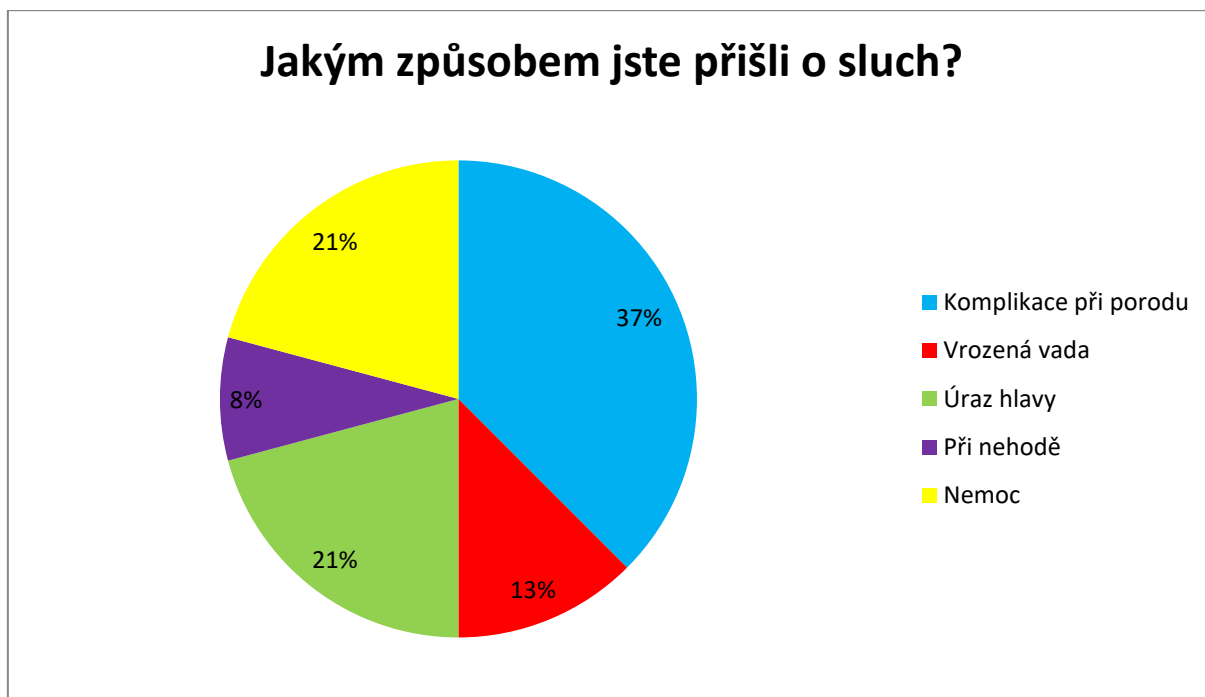

Zdroj: vlastní výzkum

U této otázky jsem nechala respondenty volně odpovídat, abych měla představu, v kolika letech přišli o sluch.

Otázka č. 4: Jakým způsobem jste přišli o sluch?

	Počet respondentů	Procenta (%)
Komplikace při porodu	9	37 %
Vrozená vada	3	13 %
Úraz hlavy	5	21 %
Při nehodě	2	8 %
Nemoc	5	21 %

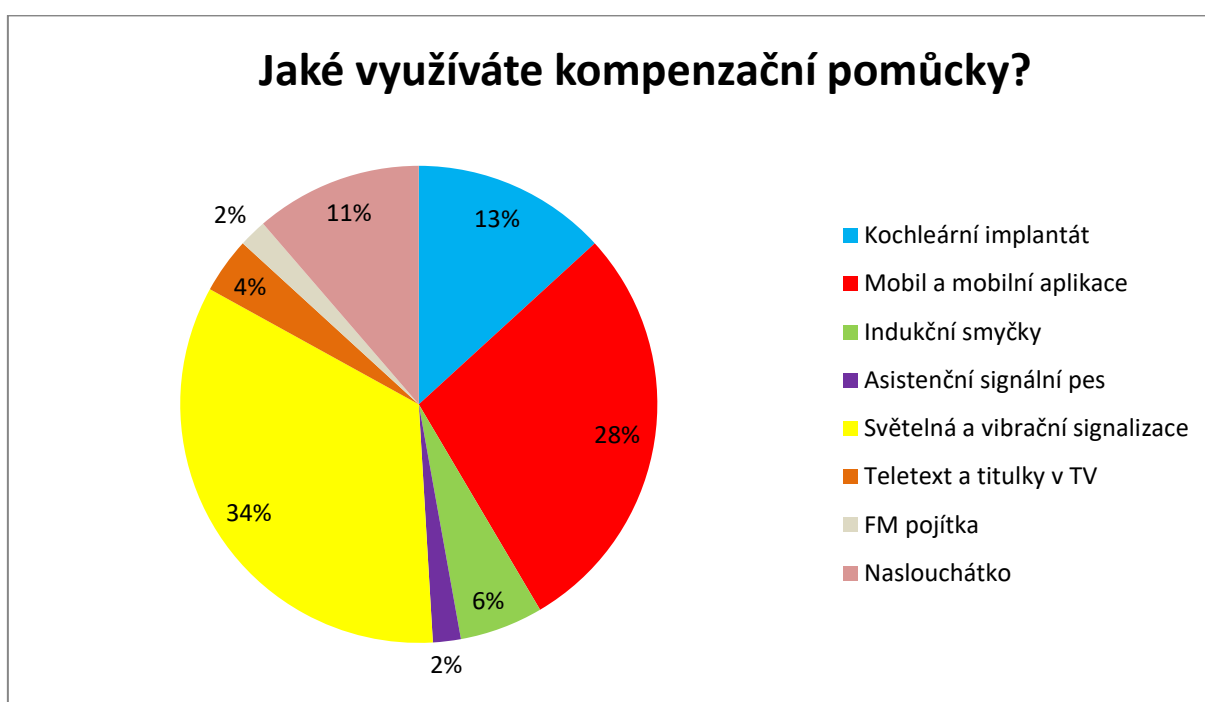
Zdroj: vlastní výzkum

Cílem této otázky bylo zjistit, jakým způsobem respondenti přišli o sluch.

Otázka č. 5: Jaké využíváte kompenzační pomůcky?

	Počet respondentů	Procenta (%)
Kochleární implantát	7	13 %
Mobil a mobilní aplikace	15	28 %
Indukční smyčky	3	6 %
Asistenční signální pes	1	2 %
Světelná a vibrační signalizace	18	34 %
Teletext a titulky v TV	2	4 %
FM pojítka	1	2 %
Naslouchátko	6	11 %

Zdroj: vlastní výzkum

U této otázky se respondenti měli zamyslet nad tím, jaké využívají kompenzační pomůcky ve svém životě.

Otázka č. 6: Jaké prostředky používáte ke komunikaci?

	Počet respondentů	Procenta (%)
Odezírání	6	9 %
Český znakový jazyk	18	29 %
Znakovaná čeština	9	14 %
Tužka a papír	5	8 %
Sociální sítě	10	16 %
Mobilní telefon	15	24 %

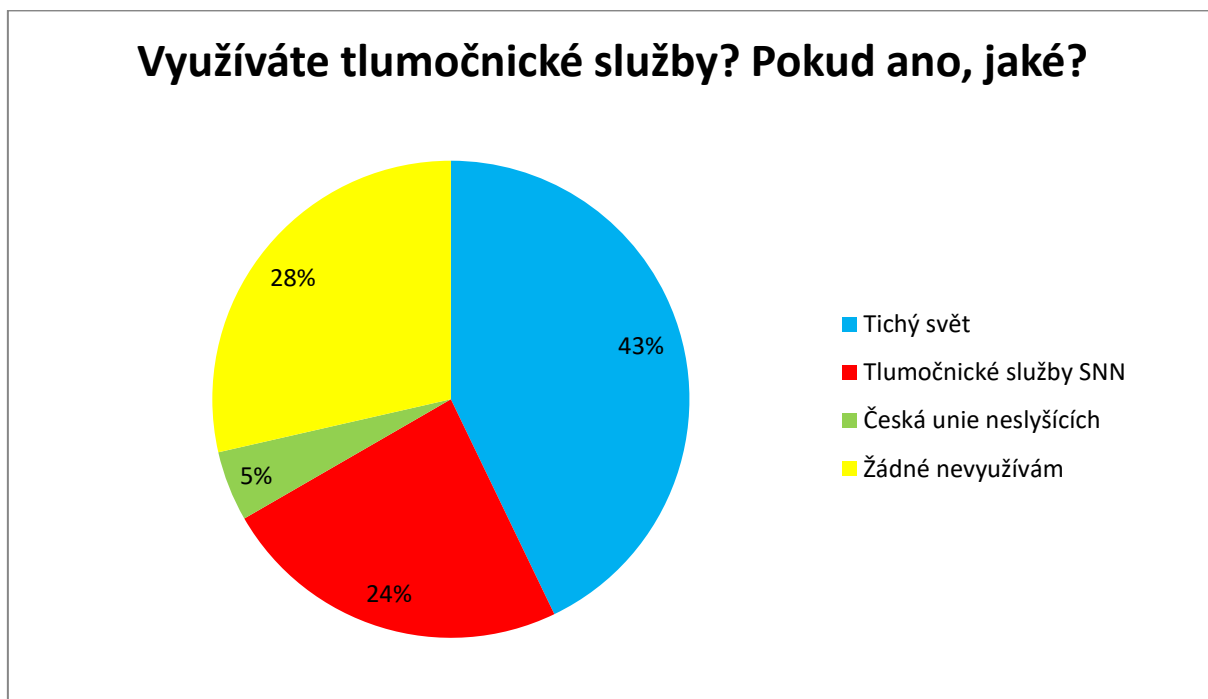

Zdroj: vlastní výzkum

Cílem této otázky bylo zjistit, jaké všechny prostředky respondenti využívají ke komunikaci.

Otázka č. 7: Využíváte tlumočnické služby? Pokud ano, jaké?

	Počet respondentů	Procenta (%)
Tichý svět	9	43 %
Tlumočnické služby SNN	5	24 %
Česká unie neslyšících	1	5 %
Žádné nevyžívám	6	28 %

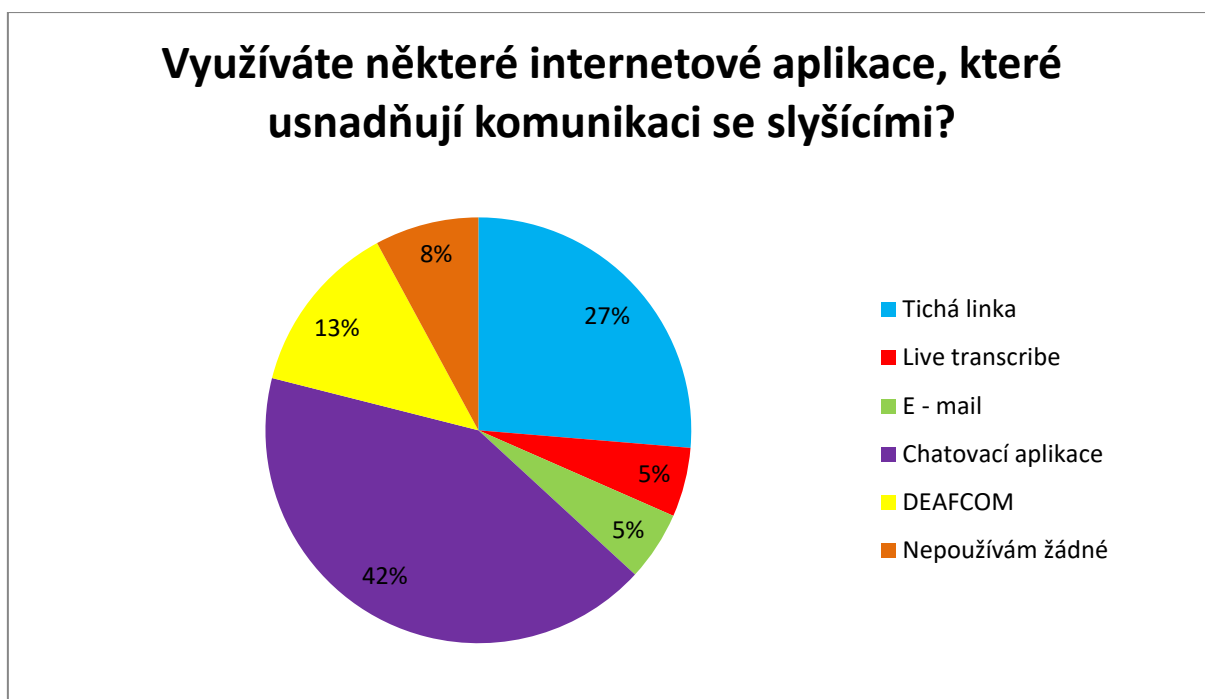

Zdroj: vlastní výzkum

Tento graf znázorňuje, zda respondenti využívají nějaké tlumočnické služby. Pokud odpověděli, že ano, měli k tomu ještě připsat, jaké to jsou.

Otázka č. 8: Využíváte některé internetové aplikace, které usnadňují komunikaci se slyšícími?

	Počet respondentů	Procenta (%)
Tichá linka	10	27 %
Live transcribe	2	5 %
E - mail	2	5 %
Chatovací aplikace	16	42 %
DEAFCOM	5	13 %
Nepoužívám žádné	3	8 %

Zdroj: vlastní výzkum

V této otázce jsem se zaměřila, jaké respondenti využívají internetové aplikace, které jim pomáhají při komunikaci s ostatními.

Otázka č. 9: Víte, co je ergoterapie?

	Počet respondentů	Procenta (%)
Ano	16	67 %
Ne	8	33 %

Zdroj: vlastní výzkum

Cílem této otázky bylo zjistit, zda respondenti budou vědět, co je vlastně ergoterapie.

Otázka č. 10: Setkali jste se někdy s ergoterapií?

	Počet respondentů	Procenta (%)
Ano	14	58 %
Ne	10	42 %

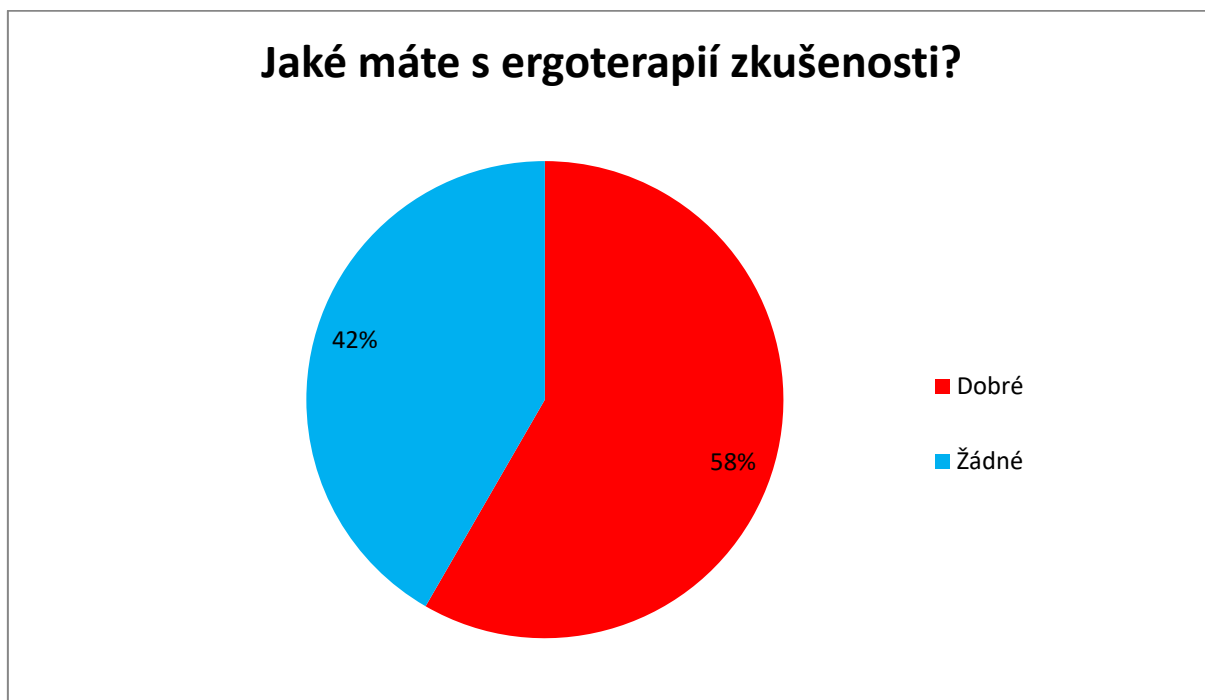

Zdroj: vlastní výzkum

Cílem otázky bylo objasnit, zda se někdy vůbec setkali s ergoterapií.

Otázka č. 11: Jaké máte s ergoterapií zkušenosti?

	Počet respondentů	Procenta (%)
Dobré	14	58 %
Žádné	10	42 %

Zdroj: vlastní výzkum

Tento graf souvisí s 10 otázkou, odpovídali hlavně ti, kteří v předchozí otázce odpověděli, že se někdy s ergoterapií setkali.

10 DISKUZE

Cílem této práce bylo zjistit jaké nejčastější prostředky a kompenzační pomůcky lidé se sluchovým postižením používají ke komunikaci a zda jsou informováni o pojmu ergoterapie.

Pro potvrzení či vyvrácení mých hypotéz byl použit kvantitativní výzkum, konkrétně dotazníkové šetření. Dotazník se skládal z 11 otázek, který měl dvě uzavřené otázky a devět otevřených otázek. Dotazníkové šetření probíhalo online a zúčastnilo se ho 24 respondentů. Zúčastnili se ho klienti navštěvující Tichý svět o.p.s. a další neslyšící, ke kterým se dotazník dostal v rámci šíření v komunitě. Dotazníkové šetření jsem se snažila uveřejnit i na různých Facebookových stránkách, avšak mi jeho uveřejnění nebylo dovoleno z důvodů neovládání Českého znakového jazyka. Komunita neslyšících je velmi uzavřená společnost a dostat se mezi ně jako neznakující slyšící není vůbec jednoduché. Dále jsem kontaktovala i Plzeňskou unii neslyšících a na Spolek neslyšících Plzeň, p. s., ale tam mi nebylo ani odpovězeno na moji prosbu. Navzdory tomu, že je finální vzorek malý, má jistou vypovídací hodnotu.

Byly stanoveny tři základní hypotézy. Hypotéza 1 předpokládám, že nejvíce využívaným prostředkem ke komunikaci se slyšícími budou chatovací aplikace, konkrétně aplikace Messenger a WhatsApp. Hypotéza 2 předpokládám, že informovanost o ergoterapii v rámci sledovaného souboru nebude větší než 30 %. Hypotéza 3 předpokládám, že nejčastěji používaným prostředkem pro komunikaci je Český znakový jazyk.

Otázka č. 1 se zaměřila na pohlaví respondentů. Z celkového počtu 24 respondentů byly dotazníky vyplněny 15 ženami a 9 muži.

Otázka č. 2 byla zaměřena na věk respondentů. Velké zastoupení měli respondenti, kteří se nacházeli ve věku 21 – 25 let (46 %) a hned za nimi se nacházeli respondenti ve věku 31 a více (42 %). 12 % respondentů bylo ve věku 26 – 30 let. Bylo zajímavé, že žádný z respondentů nebyl mladší 21 let.

Otázka č. 3 v kolika letech jste přišli o sluch. U této otázky jsem nechala respondenty volně odpovídat. Pro lepší a přehlednější zpracování výsledků v grafu jsem zadávala roky v rozmezí od – do. Nejčastější odpověď respondentů byla, že přišli o sluch ihned po porodu (42 %). 12 % respondentů, přišlo o sluch v období mezi 2 – 10

rokem, dalších 12 % dotázaných přišlo o sluch mezi 12 – 15 rokem svého života, 21 % v rozmezí 20 – 30 rokem a zbylých 13 % přišlo o sluch mezi 41 – 44 rokem.

Otázka č. 4 úzce souvisela s otázkou č. 3, v této otázce mě zajímalo, jakým způsobem respondenti přišli o sluch. Z odpovědí vyplynulo, že se jedná především o příčiny percepčních vad sluchu. Největší zastoupení byly komplikace při porodu (37 %), nacházeli se zde také odpovědi jako vrozená vada (13 %) či nemoc (21 %), ostatní odpovědi se většinou týkali nějaké úrazy hlavy (21 %) či nějaké nehody (8 %) jednalo se o autonehodu a skok z vysoké výšky do vody.

Hádková (2016) a Horáková (2012) uvádějí, že nejčastější příčinami v průběhu porodu je nízká porodní váha dítěte (nižší než 1500g), předčasný porod, konkrétně před 33. týdnem těhotenství nebo v důsledku protahovaného porodu.

Hádková (2016) píše, že mezi příčiny onemocnění v průběhu růstu jedince jsou především infekce – meningitidy, zarděnky, neštovice, chřipka nebo zánět mozkových blan.

Skákalová (2011) řadí mezi vrozené vady sluchu infekční onemocnění matky během těhotenství. U dědičných vad odkazuje na Hrubého (1998), který zmiňuje, že osoby s touto vadou je mnoho a jejich rodiče jsou převážně slyšící. Uvádí také, že ve většině případů jsou dědičné vady sluchu vrozené, které se projevují buď později, nebo se s věkem zhoršují.

Otázka č. 5 se zaměřila na využití kompenzačních pomůcek. Tato otázka byla také otevřená, respondenti se mohli více rozepsat a měli zde vypsát všechny kompenzační pomůcky, které využívají ve svém životě. U dvou odpovědí se nacházely vypsané jen dvě kompenzační pomůcky. Při provedení hlubší statistiky bylo zřejmé, že mladší lidé dávají přednost mobilnímu telefonu a aplikacím a většinou tito respondenti přišli o sluch v průběhu dospívání. Odpověď, které se nejčastěji objevovala, byla světelná a vibrační signalizace (34 %), jednalo se především o signalizaci budíku, mobilního telefonu či vibraci chytrých hodinek. Hned za ní měla velké zastoupení odpověď, že respondenti využívají mobilní telefon a mobilní aplikace (28 %). Pouze 13 % respondentů napsalo, že mají kochleární implantát. 6 % dotázaných odpovědělo, že používají indukční smyčky, u 2 % byl asistenční signální pes, 4 % dotázaných

odpovědělo, že využívají teletext a titulky v TV a zbylé 11 % odpovědělo, že mají naslouchátko.

Podle Kašpara (2008) je nejrozšířenější kompenzační pomůckou právě světelná a vibrační signalizace. Jedná se především o signalizace zvonění budíku, domovního zvonku či mobilního telefonu.

Naopak Skákalová (2011) zmiňuje, že nejvíce používanou pomůckou je počítač a mobilní telefon, které mají více co nabídnout, jako jsou různé aplikace za využití internetového připojení a webových kamer.

Otázka č. 6 se zaměřila na prostředky využívané ke komunikaci. U této otázky se respondenti opět mohli více rozepsat a napsat všechny prostředky, které využívají ke komunikaci. Zároveň se mi zde potvrdila má třetí hypotéza, že nejčastěji používaným prostředkem pro komunikaci je Český znakový jazyk. Očekávala jsem, že Český znakový jazyk bude mít alespoň 40 %, ale nakonec, pravděpodobně díky moderním technologiím (sociální sítě a mobilní telefony), je to pouze 29 %. 9 % respondentů odpovědělo, že využívá metodu odezírání, tuto metodu není vůbec jednoduché se správně naučit, a proto pro mě toto zjištění bylo překvapující. Nicméně se mezi respondenty našli i ti, co odezírání ovládají. V dalších odpovědích se nacházelo 14 % odpovědí znakovaná čeština, pouze 8 % dotázaných odpovědělo, že využívají tužku a papír, 16 % odpovědělo, že ke komunikaci využívají sociální sítě a zbylých 24 % odpovědělo, že používají hlavně mobilní telefon.

Dle Hádkové (2016) komunikuje většina neslyšících právě v českém znakovém jazyce. Je ale důležité, aby si osvojili i psanou formu českého jazyka. Měli by být schopni vyjádřit své názory a myšlenky psaním, přijímat psané informace z okolí. Zvládnutí psané formy českého jazyka je tedy klíčové ke komunikaci se slyšícími i s neslyšícími. Významnou roli osvojení, je také umožnění přístupu ke vzdělání.

Horáková (2012) zmiňuje, že lidé se sluchovým postižením, kteří využívají znakovanou češtinu jí dávají přednost kvůli možnosti odezírání. Během komunikace sledují v první řadě ústa druhé osoby a ostatní znaky berou jako doplněk.

Hádková (2016), odkazuje na Hrubého (1998), který uvádí SMS zprávy, jako jeden z nejrozšířenějších komunikačních nástrojů.

Otázka č. 7 zkoumala využívání tlumočnických služeb. Bohužel u této otázky jsem musela 4 odpovědi vyřadit, jelikož dotazovaní sice odpověděli, že využívají tlumočnické služby, ale už neodpověděli, jaké to jsou. Z celkového počtu 24 respondentů jich 43 % odpovědělo, že využívají tlumočnické služby Tichý svět, 24 % odpovědělo, že se jedná o Tlumočnické služby SNN, 5 % dotázaných odpovědělo Česká unie neslyšících a zbylé 28 % odpovědělo, že žádné tlumočnické služby nevyužívají.

Odpovědi na otázku č. 8 potvrdily mojí první hypotézu, že nejvíce využívaným prostředkem ke komunikaci se slyšícími budou chatovací aplikace, konkrétně aplikace Messenger a WhatsApp. Jednalo se o 42 % dotázaných, kteří využívají chatovací aplikace, objevovaly se zde právě nejčastěji odpovědi aplikace messenger a WhatsApp, mezi dalšími aplikacemi se nacházeli Facebook, Skype a SMS zprávy. 27 % odpovědělo, že využívá aplikaci Tichá linka od Tichého světa, 5 % dotázaných odpovědělo, že využívají, Live transcribe či E – mail a 13 % používá aplikaci DEAFCOM. Velkým překvapením bylo, že 8 % dotázaných odpovědělo, že nevyužívají žádné internetové aplikace, což je velmi neobvyklé v dnešní době.

U otázky č. 9 jsem se ptala respondentů, jestli ví, co je to ergoterapie. 67 % dotázaných odpovědělo kladně. Mezi odpověďmi se vyskytovali i významy ergoterapie. 33 % dotázaných odpovědělo ne. U této otázky se mi vyvrátila má druhá hypotéza, že informovanost o ergoterapii v rámci sledovaného souboru nebude větší než 30 %.

Podle některých respondentů se ergoterapie zabývá soběstačností jedince, edukací jedince a rodiny, že pomáhají kompenzovat různými způsoby postižení jedince a že činnosti, které vykonávají, jsou pro ně smysluplné a nezbytné.

Krivošíková (2011) uvádí, že ergoterapie pomáhá lidem provozovat jejich každodenní činnosti, v rámci zapojení do těchto činností, které jsou pro ně smysluplné a důležité.

Otázka č. 10 byla zaměřená na to, zda se respondenti někdy s ergoterapií setkali. Z celkového počtu 24 respondentů 58 % odpovědělo, že ano, a jednalo se především o setkání s ergoterapeutem, kdy ho potřeboval některý rodinný příslušník respondenta. Ale byli, zde dvě odpovědi, kde se respondenti osobně setkali

s ergoterapií v rámci rehabilitace. V jedné z odpovědí respondent uvedl, že ergoterapii studuje někdo z rodinných příslušníků. 42 % dotázaných odpovědělo, že se nikdy s ergoterapií osobně nesetkali.

Otázka č. 11 navazovala na otázku č. 10, kdy respondenti, kteří se setkali někdy s ergoterapií, měli odpovědět, jaké s ní mají zkušenosti. 58 % dotázaných odpovědělo, že jejich zkušenosti či zkušenosti jejich rodinných příslušníků byly pozitivní. Naopak 42 % odpovědělo, že žádné zkušenosti s ergoterapií nemají.

Respondenti mladšího věku se při odpovídání na otázky daleko více rozepisovali a jejich odpovědi byly konkrétnější. Naopak odpovědi u některých respondentů staršího věku, nebyly tak obsáhlé a byly velmi stručné.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce je zaměřena na využití komunikačních technologií u sluchově postižených. Skládá se z teoretické a praktické části. Teoretická část se zabývá charakteristikou a problematikou sluchového postižení, kompenzačními pomůckami a tlumočnickými službami. V praktické části se nachází dotazníkové šetření.

Je těžké si představit život bez sluchu. Neslyšící musí každý den zdolat velké množství překážek, proto jsou kompenzační pomůcky a komunikace pro sluchově postižené tak důležité. Naštěstí v dnešní době se neustále vylepšují tyto kompenzační pomůcky, ať už se jedná o vylepšování sluchadel, kochleárních implantátů či tvoření a zdokonalování nových aplikací v oblasti komunikačních technologií. (Kašpar, 2008)

Cílem této práce bylo pomocí výzkumné metody, konkrétně dotazníkového šetření zjistit, jaké nejčastější prostředky a kompenzační pomůcky lidé se sluchovým postižením používají ke komunikaci a zda jsou informováni o pojmu ergoterapie. Z grafů jasně vyplývá, jaké jsou nejvíce využívané prostředky a kompenzační pomůcky ke komunikaci u sluchově postižených. Překvapující bylo, že se více jak polovina respondentů setkala z ergoterapií, ať už se jednalo o setkání osobní či při potřebě ergoterapeuta u rodinného příslušníka.

V mé práci se stanovily tři hypotézy. U hypotézy číslo jedna jsem předpokládala, že nejvíce využívaným prostředkem ke komunikaci se slyšícími budou chatovací aplikace, konkrétně Messenger a WhatsApp. Tato hypotéza se mi potvrdila, respondenti často odpovídali, právě tyto dvě aplikace. Hypotéza číslo dva, se zaměřila na informovanost o ergoterapii v rámci sledovaného souboru, kdy jsem předpokládala, že nebude větší než 30 %. Tato hypotéza se mi nepotvrdila, více jak polovina respondentů vědělo, co je a čím se ergoterapie zabývá. U hypotézy číslo tři jsem předpokládala, že nejčastěji používaným prostředkem pro komunikaci bude Český znakový jazyk. Tato hypotéza se mi potvrdila, největší zastoupením u respondentů byl zrovna Český znakový jazyk.

Tato bakalářská práce může posloužit jako prostředek k nahlédnutí do problematiky sluchově postižených. Do budoucna bych doporučila podrobnější zaměření na další aplikace v oblasti komunikačních technologií.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

APPS ON GOOGLE PLAY. *Live Transcribe & Sound Notifications* [online]. Copyright ©2020 Google [cit. 2020-10-29]. Dostupné z: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.google.audio.hearing.visualization.accessibility.scribe>

BANKA BEZ BARIÉR. *Česká spořitelna* [online]. Copyright © Česká spořitelna, a. s. Všechna práva vyhrazena. [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/page/banka-bez-barier>

BENDO VÁ, Petra, JEŘÁBKOVÁ, Kateřina, a RŮŽIČKOVÁ, Veronika. *Kompenzační pomůcky pro osoby se specifickými potřebami.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1436-8.

BOUCHER, Philip. *Assistive Technologies for people with disabilities.* Brussels, 2018. ISBN 978-92-846-255-6.

BYTEŠNÍKOVÁ, Ilona, HORÁKOVÁ, Radka, KLENKOVÁ, Jiřina. *Logopedie & surdopedie: texty k distančnímu vzdělávání.* Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-136-2.

ČERVINKOVÁ – HOUŠKOVÁ, Kateřina. *Hudba pro oči.* *Ruce.cz* [online]. 2006 [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <http://ruce.cz/clanky/84-hudba-pro-oci>

ČESKÁ KOMORA TLUMOČNÍKŮ ZNAKOVÉHO JAZYKA. *Jak se stát tlumočником.* [online]. Copyright © Česká komora tlumočníků znakového jazyka, všechna práva vyhrazena [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <http://www.cktjzj.com/co-vas-zajima/jak-se-stat-tlumocnikem/>

E.ON Dodavatelé energií a banky zavádějí Tiché spojení. Službu, se kterou se na přepážce domluví i neslyšící | E.ON *Pomáháme šetřit peníze i přírodu* | E.ON [online]. [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://www.eon.cz/elektrina-a-plyn-pro-podnikatele/aktuality/a85813--oG0fbiFz/dodavatele-energii-a-banky-zavadeji-tiche-spojени.-sluzbu-se-kterou-se-na-prepazce-domluvi-i-neslysici>

HÁDKOVÁ, Kateřina. *Člověk se sluchovým postižením.* Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2016. ISBN 978-80-7290-619-2.

HESSE, Gerhard. Evidence and evidence gaps in tinnitus therapy. *GMS Curr Top Otorhinolaryngol Head Neck Surg.* [online]. 2016 [cit. 2020-10-29]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5169077/>

HORÁKOVÁ, Radka. *Sluchové postižení: Úvod do surdopedie.* Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0084-0.

CHYTRÉ UCHO. *Úvodní strana - Pomůcky pro neslyšící* [online]. [cit. 2020-10-29]. Dostupné z: <https://www.pomuckyproneslyšici.cz/aplikace-chytre-ucho/p1520>

MEYER, Carly, GRENNES, Caitlin, SCARINCI, Nerina, HICKSON, Louise. The International Classification of Functioning, Health and Disability. *Thieme Medical Publishers* [online]. 2005, p. 163-186 [cit. 2020-10-29]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4954783/>

KAŠPAR, Zdeněk. *Technické kompenzační pomůcky pro osoby se sluchovým postižením.* 2., opr. vyd. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, c2008. ISBN 978-80-87218-15-0.

KAM PO MATURITĚ. *Chci být překladatelem či tlumočnickem – co je třeba?* [online]. [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.kampomaturite.cz/pr-clanky/chci-byt-prekladatelem-ci-tlumocnikem-co-je-tre>

KRAHULCOVÁ, Beáta. *Komunikace sluchově postižených.* Vyd. 2. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0329-2.

KRATOCHVÍLOVÁ, Kateřina. CODA – slyšící děti neslyšících rodičů. *Ruce.cz* [online]. 2007 [cit. 2020-10-27]. Dostupné z: <http://ruce.cz/clanky/234-coda-slyšici-deti-neslyšících-rodiců>

KRIVOŠÍKOVÁ, Mária. *Úvod do ergoterapie.* Praha: Grada Publishing a. s., 2011. ISBN 978-80-247-2699-1.

LENARZ, Thomas. Cochlear implant - state of the art. *GMS Curr Top Otorhinolaryngol Head Neck Surg* [online]. 2018 [cit. 2020-10-29]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5818683/>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Příspěvek na zvláštní pomůcku - MPSV Portál. *Průvodce - MPSV Portál* [online]. Copyright © [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-zvlastni-pomucku>

MUKNŠNÁBLOVÁ, Martina. *Péče o dítě s postižením sluchu*. Praha: Grada, 2014. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-5034-7.

ORANGE TREE. Překladatelská kancelář, překlady, tlumočení – *Orangetree.cz* [online]. [cit. 2020-11-06]. Dostupné z: <http://www.orangetree.cz/sluzby/tlumocnicke-sluzby/>

PODPORA APPLE. Funkce zpřístupnění v iOS pro lidi s poruchami sluchu - Podpora Apple. *Official Apple Support* [online]. Copyright © 2020 Apple Inc. Všechna práva vyhrazena. [cit. 2020-10-29]. Dostupné z: <https://support.apple.com/cs-cz/HT210070>

REGISTR PŘEKLADATELŮ ČR. Konsekutivní tlumočení. *Tlumočení – Překlady.cz* [online]. Copyright © 2001 [cit. 2020-10-27]. Dostupné z: <https://www.tlumoceni-preklady.cz/o-prekladatelstvi/konsekutivni-tlumoceni/>

SHORE, E. Susan, ROBERTS, E. Larry, & LANGGUTH, Berthold. Maladaptive plasticity in tinnitus--triggers, mechanisms and treatment. *Nature reviews. Neurology* [online]. 2016, p. 150–160 [cit. 2020-10-29]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4895692/>

SKÁKALOVÁ, Tereza. *Uvedení do problematiky sluchového postižení*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011. ISBN 978-80-7435-098-6.

SLOWÍK, Josef. *Speciální pedagogika*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1733-3.

TAMTAM. *Úvodní strana - Dětský sluch* [online]. [cit. 2020-11-06]. Dostupné z: <http://www.detskysluch.cz/>

TICHÁ LINKA. *Centrum online komunikace* [online]. [cit. 2020-11-12]. Dostupné z: <https://www.tichalinka.cz/>

TICHÝ SVĚT. *Tlumočnické služby* [online]. [cit. 2020-11-12]. Dostupné z: <https://www.tichyvet.cz/tlumoceni-a-prepis>

TLUMOČNICKÉ SLUŽBY. *SNN: HLAVNÍ STRANA* [online]. [cit. 2020-11-12]. Dostupné z: <http://www.snn-cr.cz/Tlumocnicke-sluzby.html>

ZÁCHRANKA. *Jak aplikaci používat* [online]. [cit. 2021-01-08]. Dostupné z: <https://www.zachrankaapp.cz/cs/jak-aplikaci-pouzivat>

ZÁKON PRO LIDI, *Zákon č. 180/2006 Sb., zákon o sociálních službách* [online]. [cit. 2020-11-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108#cast3>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Žádost o provedení výzkumného šetření.

Příloha č. 2 – Dotazníkové šetření.

Příloha 1 – Žádost o provedení výzkumného šetření

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta zdravotnických studií
Univerzitní 8
306 14, Plzeň

Kristýna Gruberová
Pod Koničky 450/2
339 01, Klatovy

Tichý svět, o. p. s.
Vedoucí sociálních služeb – Mgr. Olga Blahovcová
Staňkovská 378
198 00, Praha 9

V Plzni dne 20. 10. 2020

Věc: Žádost o provedení výzkumného šetření v Tichý svět, o. p. s.

Vážená paní Mgr. Blahovcová,

jmenuji se Kristýna Gruberová, jsem studentkou Fakulty zdravotnických studií Západočeské univerzity, oboru Ergoterapie v Plzni. K úspěšnému zakončení svého studia potřebuji obhájit bakalářskou práci na téma - Využití komunikačních technologií pro sluchově postižené. Proto bych Vás ráda požádala o provedení výzkumného šetření ve Vaší instituci. Výzkumné šetření bude prováděno dotazníkovým anonymním šetřením.

Předem Vám děkuji za kladné vyřízení mé žádosti.

Kristýna Gruberová

Vyjádření o umožnění provedení výzkumného šetření:

Souhlasím Nesouhlasím

Podpis a razítko:

Tichý svět, o.p.s.
IČO: 266 11 716 ①
Staňkovská 378
198 00 Praha 9
www.tichysvet.cz

Příloha 2 – Dotazníkové šetření

Dobrý den,

jmenuji se Kristýna Gruberová, jsem studentkou Fakulty zdravotnických studií Západočeské univerzity, oboru Ergoterapie v Plzni. V rámci zpracování mé bakalářské práce na téma Využití komunikačních technologií pro sluchově postižené, bych Vás ráda požádala o vyplnění tohoto anonymního dotazníku. Veškeré údaje budou použity pouze do mé práce.

Předem děkuji za vyplnění a Váš čas.

1. Pohlaví
  - a) Muž
  - b) Žena

2. Věk
  - a) 15 - 20
  - b) 21 - 25
  - c) 26 - 30
  - d) 31 a více

3. V kolika letech jste přišli o sluch?

4. Jakým způsobem jste přišli o sluch?

5. Jaké využíváte kompenzační pomůcky? (např.: zvonění budíku, telefonu, zvonku u dveří, atd.)

6. Jaké prostředky používáte ke komunikaci?

7. Využíváte tlumočnické služby? Pokud ano, jaké?

8. Využíváte některé internetové aplikace, které usnadňují komunikaci se slyšícími?
Pokud ano, jaké to jsou?

9. Víte, co je to ergoterapie?

10. Setkali jste se někdy s ergoterapií? Pokud ano, při jaké příležitosti.

11. Jaké máte s ergoterapií zkušenosti?